

AD, SOYAD:
SINIF, NO: FIRST CLASS

.....**LİSESİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 1.DÖNEM 2.YAZILI SORULARI**

Aşağıda Aka Gündüz'e ait Kırık Saatin Hikayesi adlı metin verilmiştir.

KIRIK SAATİN HİKAYESİ

Türk tarihinde parçalanmış bir cep saati vardır ki **ebediye**n işlemektedir. Bu saat parçalanmadan evvel mavi gözlü, sarı saçlı, tunç çehreli ve kırmızı yakalı narin bir askerin cebinde idi. Saatin tıkırtısı üstünde durduğu kalbin çarpıntısı ile efsaneler konuşuyordu. Denizler alev hâlinde kaynıyor, topraklardan cehennemler fişkırıyor ve göklerden ölümler yağıyordu. Sağlam saat başını dayadığı dostuna diyordu ki:

- Ey kalp! **Mensup olduğun** milletin ve doğduğun toprağın kaderini dakika dakika sayıyorum.

Kalp derin bir ferahlık ile çarparak cevap verdi:

- Saat! **Kudretsiz** saat! O milletle o toprağın kaderi asırlarla sayılır, dikkat et, sonra seni parçalarım!

Devirler ve dehirler ifade eden küçük saat korktu, sustu. Zaman durdu.

(...)

Düşman zamanı uzatmak ve süngüsünü tam yerine saplamak istiyordu. Conkbayırı, mermi sağanakları ve yılmaz yaylım ateşiyle kaynaşıyordu. Sağlam mini mini saat, sağlam büyük kalbe sordu:

- Komşum! Bana ebediyeti sayacak yer verir misin? Emret, zaferin uğrunda parça parça kurban olayım.

Sarı saçlı narin askerin çelik kalbi gülümsedi.

- Yerini tarihlere ver. O saysın artık çünkü zaman geldi. O an bir mermi parçası Türk'ün talihsizliklerini noktalayan saate çarptı. Saat paramparça kurban oldu ve altındaki kalp nihayetsiz bir hayat ve **istikbal** ufkuna doğru çarpmaya başladı. O saat parçalanmasaydı, Türk ve Türkiye parçalanacaktı. O kalp kaldı ve içinden yeni, ebedi Türk varlığı doğdu. Yani Atatürk'ün Anafartalar'da kırılan saati Türk'ün kötü talihini kapadı ve kurtulan kalbi iyi talihin ufuklarını yarattı. Şimdi bu ufuklara doğru ve onunla beraber yürüyorken o günü derin bir heyecanla **yâd ediyoruz**.

Aka Gündüz, İnkılap Hikâyeleri, Gazi'nin Gizli Ordusu

1-İçeriğine bakılarak Kırık Saatin Hikâyesi adlı metnin hangi türlere ait özellikler taşıdığını yazınız.

CEVAP=

2-Kırık Saatin Hikâyesi adlı metinde geçen ve altı çizili olan aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tahmin ediniz.

Kelime	Metinde Geçtiği Cümle	Kelimenin Anlamı
Ebediyen	Türk tarihinde parçalanmış bir cep saati vardır ki ebediye n işlemektedir.	
Mensup olmak	Mensup olduğun milletin ve doğduğun toprağın kaderini dakika dakika sayıyorum.	
Kudretsiz	Saat! Kudretsiz saat!	
İstikbal	Saat paramparça kurban oldu ve altındaki kalp nihayetsiz bir hayat ve istikbal ufkuna doğru çarpmaya başladı.	
Yâd etmek	Şimdi bu ufuklara doğru ve onunla beraber yürüyorken o günü derin bir heyecanla yâd ediyoruz .	

3-Kırık Saatin Hikâyesi adlı metnin ana düşüncesini yazınız.

CEVAP=

4-Kırık Saatin Hikâyesi adlı metnin üslup özelliklerinden iki tanesini yazınız.

CEVAP=

Aşağıda Tarık Buğra'nın “Oğlumuz” adlı hikâyesinden bir bölüm alınmıştır.

OĞLUMUZ

Karım, belirmeye başlayan pencerenin önünde oturuyordu. Bütün geceyi orada geçirmişti.

— Sen hâlâ yatmayacak mısın? dedim.

Doğruldu. Kül rengi pencerenin önünde sadece bir gölgeden ibaretti. Fakat bu gölgede, beraber geçirdiğimiz yirmi küsur yılın her gününden bir şey vardı.

— Ezan okunuyor, diye mırıldandı.

Sesi bana hüzün verdi. Odamız bu dünyadan, duyguların erişemeyeceği kadar ötede gibiydi.

Hareketlerinde ve yürüyüşünde, kabul edilmiş bir mağlubiyetin iç burkan sessizliği vardı. Mutfağa geçti. Onu sanki rüyada görüyordum. Mangala ve semavere kömür koydu, abdest aldı, sonra seccadesini sofaya sererek namaza durdu.

Pencere iyiden iyiye aydınlanmıştı.

Renksiz, sessiz ve serin kuşluk vakti: Yatağın ılıklığı, belirsiz duygular, düşünceden kaçış... Dalmışım.

— Yahu...

— Ne var?

— Geldi.

— İyi ya işte...

Fakat mesele bu değildi. Karım beni kayıtsız buluyor ve üzülüyordu:

— Bir şey söylemeyecek misin, bu üçüncü oluyor... Ha yahu! Ne yapacağız?

Bilir miyim ben. Fakat ona:

— Yarın bir şeyler yaparım, diyorum.

Hangi yarın? Gökyüzü tatlı maviliğini bulmuştu bile. Gün, katılmak zorunda olduğumuz gün, başlıyordu. Karım haklı.

Bunun üzerinde durmak lâzım. Oğlum yatağına daha yeni giriyordu. Ona, bu yaptığının ümitsiz bir isyan olduğunu anlatmalıydım. Yataktan, birdenbire fırladım. Karım telaşlandı:

— Fazla sert davranma. Ne de olsa artık.

Devam edemedi. Ona baktım: Gözleri allak bullaktı. Ah benim saz benizli, kır saçlı bebeğim.

Çıkarken, omuzlarıma hırcamı koydu.

Odası gündoğdu tarafındaydı. Pencereleeri büyükçe bir bahçeye bakardı. Karşı evden kurtulmak üzere olan güneş, duvarları hafifçe pembeleştirmişti.

Ve o, uyumuştı.

(...)

5-Oğlumuz adlı hikâyenin zaman ve mekânı belirleyiniz.

CEVAP=

6-Oğlumuz adlı hikâyedeki kişilerin ruhsal durumları nasıl anlatılmıştır? Açıklayınız.

CEVAP=

Aşağıda İstiklal Marşı'ndan iki dördlük verilmiştir.

(...)

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri «toprak! » diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu **cennet vatanı**.
(...) Mehmet Akif ERSOY

7- İstiklal Marşımızdan alınan yukarıdaki dördlüklerde şair kime seslenmektedir? Seslendiklerinden ne istemektedir? Açıklayınız.

CEVAP=

8-İstiklal Marşımızdan alınan 2.dördlükteki altı çizili ifadelerde hangi edebi sanat yapılmıştır? Açıklayınız.

CEVAP=

Aşağıda Şükrü Enis REGÜ'nün Kar Yağmış adlı şiirinden bir bölüm verilmiştir.

KAR YAĞMIŞ

Bu gece yine kar yağmış, ne güzel!

Bembeyaz oluvermiř bahçeler yollar.

Sanki yerlere serilmiř bulutlar,

Bir gecede ihtiyarlamıř heykel.

(...)

9-Yukarıdaki dörütlüğü betimleyici ögeler ekleyerek düzyazıya çeviriniz.

CEVAP=

10-Aşağıdaki cümlelerde kullanılan virgüllerin kullanılış nedenlerini yazınız.

a) Biletçi bilet zımbalıyor, bir adamla bir çocuk gazete okuyorlar.

CEVAP=

b) Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey.

CEVAP=

c) Sadece ona söyleyebilirim sessizliğımi, kırgınlığıımı.

CEVAP=

d) — Ne gülüyorsun, dedi babam.

CEVAP=

e) Evet, sen de o gün bana yardım etmiřtin.

CEVAP=